

نظام تخلفات اداری و انتظامی

تحلیل و تطبیق

قانون رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان دولت
قانون مدیریت انتظامی اعضای هیأت علمی دانشگاهها
و موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور

محسن اصحری

وکیل پایه یک دادگستری

انتشارات جاودانه

سرشناسه	اصغری، محسن، ۱۳۳۹-
عنوان و نام پدیدآور	نظام تخلفات اداری و انتظامی (تحلیل و تطبیق): قانون رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان دولت، قانون مقررات انتظامی اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور/ محسن اصغری
مشخصات نشر	تهران: جاودانه، جنگل، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	۱۳۶ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۶۴۲-۲
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا	
یادداشت	کتابنامه
عنوان دیگر	تحلیل و تطبیق قانون رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان دولت، قانون مقررات انتظامی اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور
موضوع	تخلفات اداری -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	Misconduct in Office - Law and Legislation - Iran
موضوع	دانشگاهها و مدارس عالی -- هیأت علمی -- خطای شغلی
موضوع	Universities and Colleges - Faculty - Malpractice
موضوع	دانشگاهها و مدارس عالی -- هیأت علمی -- وضع حقوقی و قوانین -- ایران
موضوع	Universities and Colleges - Faculty - Legal Status, Laws, etc - Iran
موضوع	حقوق تطبیقی
موضوع	Comparative Law
رده‌بندی کتب	۱۳۹۰ عن ۶الف/۴۵ KM45
رده‌بندی دیویی	۳۴۵/۵۵۰۲۲
شماره کتابشناسی	۵۰۶۶۸۲

عنوان کتاب: نظام تخلفات اداری و انتظامی (تحلیل و تطبیق)

تألیف: محسن اصغری

ناشر: انتشارات جاودانه، جنگل

ناظر فنی: امین لشکری

نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۷

قطع و تیراژ: رقعی، ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۶۴۲-۲

<http://jangal.com>

تلفن: ۵۴۱۱۳ - ۶۶۴۸۲۸۳۰ - ۹ - ۶۶۴۸۶۱۱۵ - ۲۱

[email: info@jangal.com](mailto:info@jangal.com)

۰۳۱ - ۳۳۲۰۵۰۰۵ - ۳۳۲۰۳۸۰۰ - ۹

«حق چاپ برای مؤلف محفوظ است»

فهرست مطالب

پیشگفتار

۱	مبحث اول - مراجع رسیدگی کننده
۴	مبحث دوم - شروع به رسیدگی
۴	۱- گزارش تخلف
۵	۲- تفهیم اتهام
۸	۱- اداغ
۱۱	مبحث سوم - رسیدگی
۱۱	۱- صلاحیت
۱۲	۲- مواج رسیدگی
۱۴	۳- شکل رسیدگی
۱۵	۴- توقف رسیدگی
۱۹	۵- تحقیق
۲۲	مبحث چهارم - تخلفات
۲۳	۱- اعمال و رفتار خلاف شئون شایسته اداری
۲۷	۲- نقض قوانین و مقررات مربوط
۳۰	۳- ایجاد نارضایتی در ارباب رجوع یا انجام ندادن یا تأخیر در انجام امور قانونی آنها بدون دلیل
۳۱	۴- ایراد تهمت و افتراء، هتک حیثیت
۳۳	۵- اخاذی
۳۴	۶- اختلاس
۳۶	۷- تبعیض یا اعمال غرض یا روابط غیر اداری در اجرای قوانین و مقررات نسبت به اشخاص
۳۷	۸- ترک خدمت در خلال ساعات موظف اداری
۳۸	۹- تکرار در تأخیر ورود به محل خدمت یا تکرار خروج از آن بدون کسب مجوز

- ۱۰- تسامح در حفظ اموال و اسناد و وجوه دولتی، ایراد خسارت به اموال دولتی..... ۳۹
- ۱۱- افشای اسرار و اسناد محرمانه اداری..... ۴۱
- ۱۲- ارتباط و تماس غیر مجاز با اتباع بیگانه..... ۴۲
- ۱۳- سرپیچی از اجرای دستورهای مقام‌های بالاتر در حدود وظایف اداری..... ۴۲
- ۱۴- کم کاری یا سهل انگاری در انجام وظایف محول شده..... ۴۵
- ۱۵- سهل انگاری رؤسا و مدیران در ندادن گزارش تخلفات کارمندان تحت امر..... ۴۶
- ۱۶- ارائه گواهی یا گزارش خلاف واقع در امور اداری..... ۴۶
- ۱۷- گرفتن وجوهی غیر از آنچه در قوانین و مقررات تعیین شده یا اخذ هر گونه مال که در عرف رشوه خواری تلقی شود..... ۴۷
- ۱۸- تصمیم مدّات اداری به اشخاصی که حق دریافت آن را ندارند و یا خودداری از تسلیم سرک استخاصی که حق دریافت آن را دارند..... ۴۹
- ۱۹- تعطیلی خدمات در اوقات مقرر اداری..... ۵۰
- ۲۰- رعایت نکردن حجاب اسلامی..... ۵۱
- ۲۱- رعایت نکردن شئور و نه‌های اسلامی..... ۵۱
- ۲۲- اختفاء، نگهداری، حمل، توزیع، خرید و فروش مواد مخدر..... ۵۲
- ۲۳- استعمال یا اعتیاد به مواد مخدر..... ۵۲
- ۲۴- داشتن دو شغل دولتی دیگر به استثنای سمت‌های آموزشی و تحقیقاتی..... ۵۴
- ۲۵- هر نوع استفاده غیر مجاز از شئون و رتبهات شغلی و امکانات و اموال دولتی..... ۵۵
- ۲۶- جعل یا مخدوش نمودن و دست بردن در اسناد، اوراق، رسم یا دولتی..... ۵۶
- ۲۷- دست بردن در سوالات، اوراق، مدارک و دفاتر امتحانی، افشای سوالات امتحانی یا تعویض آنها..... ۵۶
- ۲۸- دادن نمره یا امتیاز بر خلاف ضوابط..... ۵۷
- ۲۹- غیبت غیر موجه به صورت متوالی یا متناوب..... ۵۷
- ۳۰- سوءاستفاده از مقام و موقعیت اداری..... ۵۹
- ۳۱- توقیف، اختفا، بازرسی کردن پاکت‌ها و محمولات پستی یا معدوم کردن آنها و استراق سمع بدون مجوز قانونی..... ۵۹

۳۲- کارشکنی و شایعه پراکنی، وادار ساختن یا تحریک دیگران به کارشکنی یا کم کاری و ایراد خسارت به اموال دولتی و اعمال فشارهای فردی برای تحصیل مقاصد غیر قانونی.....	۶۰
۳۳- شرکت در تحصن، اعتصاب و تظاهرات غیر قانونی، یا تحریک به برپائی تحصن، اعتصاب و تظاهرات غیر قانونی و اعمال فشارهای گروهی برای تحصیل مقاصد غیر قانونی.....	۶۱
۳۴- عضویت در یکی از فرق ضاله که از نظر اسلام مردود شناخته شده‌اند.....	۶۲
۳۵- همکاری با ساواک منحل به عنوان مأمور یا منبع خبری و داشتن فعالیت یا دادن گزارش ضد مردمی.....	۶۲
۳۶- عضویت در سازمان‌هایی که مرامنامه یا اساسنامه آنها مبتنی بر نفی ادیان الهی است یا طرفداری و فعالیت به نفع آنها.....	۶۲
۳۷- عضویت در گروه‌های محارب یا طرفداری و فعالیت به نفع آنها.....	۶۳
۳۸- عضویت در تشکلات فراماسونری.....	۶۳
مبحث پنجم - مجازات‌ها.....	۶۴
۱- مجازات‌ها.....	۶۴
۲- تشدید مجازات.....	۸۴
مبحث ششم - تخلفات واجد عنوان و جرائم.....	۸۸
مبحث هفتم - آماده به خدمت و تعلیل.....	۹۷
مبحث هشتم - کارشناسی.....	۱۰۳
مبحث نهم - صدور رأی.....	۱۰۷
۱- رأی محکومیت.....	۱۰۷
۲- رأی برائت.....	۱۰۹
مبحث دهم - تجدیدنظر و اعتراض.....	۱۱۱
مبحث یازدهم - تکالیف ادارات پس از صدور رأی.....	۱۱۵
مبحث دوازدهم - دفاع.....	۱۱۷
۱- دفاع اصیل.....	۱۱۷
۲- دفاع وکیل.....	۱۱۹
منابع و مبانی مورد استناد.....	۱۲۳

پیشگفتار

آنچه در این مبحث تقدیم می‌گردد به لحاظ کاربردی مقررات مربوط به تخلفات کارگزاری است که حسب پیشه در جایگاه نوعی خدمت قرار گرفته و در قبال آن امتیازی را از یکی از مراجع مرتبط با حاکمیت تحصیل نموده باشند این کارگزار می‌تواند مستخدمین یکی از سه قوه یا نیروهای نظامی و انتظامی و شخصی که به واسطه دریافت پروانه‌های تخصصی که وجود آن قائم به شخص است و به اعتبار تخصص و وجود شرایط از ناحیه کارگزار دیگر صادر گردیده است باشد عمده مطلب به لحاظ فراگیری، بررسی و تحلیل مقرراتی است که دست‌اندرکاران و مرتبطین با امور رسیدگی به تخلفات گریبانگیر آن می‌باشند یک دسته از تخلفات از ناحیه اشخاصی صورت می‌پذیرد که به اعتبار استخدام یا اعتماد اراداً در جایگاه خدمت قرار گرفته‌اند و در مقابل حقوق مواجه با تکالیفی هستند وقتی سخن از تخلفات اداری به میان می‌آید کارکنان دولت متبادر به ذهن خواهند بود وقتی سخن از تخلفات انتظامی گفته می‌شود اعضای هیأت علمی دانشگاه در تصویر ذهن قرار خواهند گرفت مادام که تخلفات انضباطی نیروهای مسلح نباشد می‌شود نیروهای سه گانه ارتش و سپاه اعم از زمینی، دریائی، هوائی و نیروهای انتظامی متجسم می‌شوند مصادیق مشترک اغلب تخلفات، قوانین مشابه یا نزدیکی را بوجود آورده است که در رسیدگی به تخلفات آن قوانین مورد استناد واقع می‌گردند دسته دیگر از تخلفات بواسطه پروانه‌ای است که از ناحیه حاکمیت با توجه به وجود شرایط خاص به شخص تحویل گردیده است

مهندسین نظام مهندسی، وکلای دادگستری، کارشناسان رسمی دادگستری، سردفتران دفاتر اسناد رسمی همچنین پزشکان و پیرا پزشکان و مؤسسين داروخانه‌ها و مسئولین فنی آنان می‌توانند در زمره این دسته قرار گیرند.

به نظر می‌رسد قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب سال ۱۳۷۲ ضمن آنکه نسبت به قوانین ما قبل خود جامع‌تر است نسبت به بعضی قوانین تخلفاتی دیگر کفایت بیشتری در بستر رسیدگی دارد با این حال دارای کاستی‌ها و اشکالاتی است که در عمل هیأت‌های رسیدگی‌کننده و دستگاه‌های اجرایی را با آن مواجه می‌نماید.

بحثی که در ادامه آن قرار گرفته‌ایم نظام حاکم بر تخلفات اداری کارکنان دولت و اعضای هیأت عالی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و با تحلیل و مقایسه تطبیقی به معنای توابع تبیین مشابهت‌ها و تفاوت‌ها در مقررات جاری تخلفات اداری کارکنان دولت و تخلفات انتظامی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی است بعلاوه در مواردی و بعضاً در زمینه‌های مشترک مقررات انضباطی نیروهای مسلح نیز مورد قیاس قرار گرفته است با این توضیح که کارگزاران حاکمیت در طول خدمت خود ممکن است دارای قصور و تقصیری شوند که موجب تخلف باشد. پیور ارتکاب تخلف بواسطه قانون منع گردیده است نگاه مقنن با وصف ایجاد عدالت اداری و اجتماعی و تبیین و تفاوت بین مستخدمین سلامت عمل و متخلف و همچنین به منظور پیشگیری و ممانعت از وقوع یا تکرار تخلف آن را منع و به این سبب برای مرتکب مجازات قرار داده است بنابراین چنانچه تخلفی از ناحیه آنان رخ دهد از ابتدای وقوع تخلف تا اجرای مجازات نیازمند ساز و کاری برای

جریان گرفتن فرایند رسیدگی است. این که چه عملی تخلف است، چه شخصیتی رسیدگی تخلف را عهده‌دار است، مجازات‌ها چیست و چگونه اجرا می‌شود و در مراحل رسیدگی و پس از آن چه اتفاقی رخ می‌دهد را قانون حاکم تعیین می‌کند باید بدانیم برای رسیدگی به تخلف چه عناصری باید وجود داشته باشند تخلف دارای عنصر مادی (به ظهور رساندن فعل یا ترک فعلی که تجلی نیت ملی باشد که تخلف شمرده شده است)، عنصر قانونی (فعل یا هر گونه ترک فعل برای آنکه تخلف باشد نیازمند منع قانونی مقنن است بنابراین فعل یا ترک فعلی که تسلسل شده است قابل مجازات نیز نمی‌باشد) و بعضاً معنوی یا روانی (البته متکب در ارتکاب تخلف) است از این جهت الزاماً دارای عنصر معنوی نیست که ممکن است اوصاف تقصیر که منشاء ارادی دارد الزاماً برای متهم در ارتکاب تخلف صادر نباشد بلکه تخلف وی ناشی از قصور باشد. احراز و اثبات تخلف باید توسط مرجع صحت پذیرد که به تخلف رسیدگی می‌کند لذا آشنائی با شیوه و ساز و کار رسیدگی اهمیت به سزائی دارد در عموم قوانین تخلفاتی، انتظامی و انضباطی رسیدگی به تخلف به صورت گروهی بعمل خواهد آمد لذا پرداختن به شکل رسیدگی نیازمند آشنائی با مراجع رسیدگی، وجود ممنوعیت‌های قانونی که ارتکاب آن تخلف است، شروع و ادامه رسیدگی، صدور رأی، تجدیدنظرخواهی و تکالیف پس از صدور رأی است که در این فرایند سعی شده است مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد.

در این گفتار از جناب آقای ابراهیم خانزاده معاون امور هیأت‌های عالی نظارت که در مباحثی از نظرات ارزشمندشان بهره بردم قدردانی می‌نمایم.

محسن اصغری